

ดม·สด·ลึก

ปีที่ 12 ฉบับที่ 4148 วันพุธที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 หน้า 13

ยกระดับอาหารอีสานสู่อยุ.

นำร่อง เมนู 'หม่ำ' ที่เมืองพล

"หม่ำ" เป็นอาหารอีสานพื้นบ้าน ส่วนผสมหลักมาจากเนื้อสัตว์ทั้งเนื้อหมูและเนื้อวัว สำหรับ จ.ขอนแก่น ที่ อ.พล จากการสำรวจปี 2554 มีร้านหม่ำรวมกว่า 70 ร้าน ถือได้ว่ามากที่สุดในภาคอีสาน ทว่า เกี่ยวกับความสะอาดของอาหารชนิดนี้ ที่ผลการวิจัยยังมีสารต่างๆ ปนเปื้อน อันส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้บริโภค เป็นเหตุผลให้ **ผศ.นสพ.ดร.สรรเพชร อังกิตตระกูล** คณะสัตวแพทยศาสตร์ ม.ขอนแก่น และทีมวิจัย ได้เร่งยกระดับเพื่อให้ได้มาตรฐาน อย.

ผศ.นสพ.ดร.สรรเพชร หัวหน้าโครงการจัดการความปลอดภัยผลิตภัณฑ์หม่ำจากแหล่งผลิตถึงผู้บริโภค คณะสัตวแพทยศาสตร์ ม.ขอนแก่น เล่าว่า ด้วยคำถามเกี่ยวกับความสะอาดของหม่ำเมืองพล ปี 2552 คนพร้อมผู้ร่วมวิจัย จึงนำมาตรวจคุณภาพการผลิตในห้องทดลอง พบว่าหม่ำเนื้อและหมู ปนเปื้อนเชื้อซัลโมเนลลาสูงถึงร้อยละ 51.2 และ 55.8 พบเชื้ออีโคไลปนเปื้อนในหม่ำเนื้อวัวร้อยละ 41.89 และหม่ำหมูร้อยละ 69.76

จากการตรวจพบเชื้อในหม่ำที่สูงเกินมาตรฐาน อันจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพผู้บริโภค จึงเริ่มโครงการเพื่อแก้ปัญหาเรื่องความสะอาด มีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย หรือ สกว.สนับสนุน พร้อมได้รับความร่วมมือจากเทศบาลเมืองเมืองพล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น สำนักงานปศุสัตว์ ศูนย์

วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 6 และโรงพยาบาลพล ร่วมยกระดับอาหารอีสานและสร้างต้นแบบหม่ำสะอาด ปลอดภัย

"มีร้านค้าสนใจร่วมโครงการ 20 ร้าน ระยะเวลาดำเนินงาน 2552-2555 เริ่มตั้งแต่การปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ประกอบการ ทั้งให้ความสำคัญต่อผู้บริโภค การใช้อุปกรณ์ วัตถุดิบที่ต้องคัดสรรให้ได้มาตรฐาน สด สะอาด รวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการผลิตด้วย ซึ่งมีหลายขั้นตอนที่ต้องใช้ทั้งงบประมาณในการลงทุน การทุ่มเทเอาใจใส่อย่างต่อเนื่อง"

สรรเพชร อังกิตตระกูล

โดยหลักการที่นำมาใช้พัฒนาคุณภาพการผลิต ใช้การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจจะปนเปื้อนเชื้อ ซึ่งจะเริ่มวิเคราะห์ตั้งแต่วัตถุดิบ เช่น เนื้อหมู ตรวจคุณภาพโรงฆ่าสัตว์ว่าได้มาตรฐานหรือไม่ ส่วนผสม เครื่องปรุง สถานที่ผลิต เป็นต้น อีกทั้งการทำความสะอาดอุปกรณ์เครื่องใช้ ขณะที่ผู้ผลิตก็ต้องใส่ถุงมือ ผ่ากันเปื้อน ผ่าปิดจุก เป็นกระบวนการผลิตที่ต้องนำไปวิเคราะห์ความเสี่ยงที่ละขั้นตอน พร้อมนำไปตรวจสอบในห้องทดลอง หากขั้นตอนใดที่ทำให้มีความเสี่ยงติดเชื่อก็จะแก้ไขที่จุดนั้น จนกว่าจะตรวจสอบว่าปลอดภัย

"ระยะแรกยังไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ผลิตมีข้ออ้างว่าไม่

ถนัด ทางนักวิจัยได้นำส่วนผสมที่ผู้ผลิตเคยทำเป็นประจำ และส่วนผสมที่ทำตามคำแนะนำของนักวิจัยไปทดสอบ แล้วนำข้อมูลทั้งสองมาเปรียบเทียบให้ผู้ผลิตรู้ เมื่อเขาเห็นข้อมูลความต่าง เขาจะปรับเปลี่ยนและปรับปรุงแก้ไขในจุดที่บกพร่อง เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีความสะอาด ปลอดภัยมากขึ้น"

(ต่อด้านหลัง)

ตลอด 3 ปีที่ดำเนินโครงการร้าน
ที่ประสบความสำเร็จในการยกระดับ
ผลิตภัณฑ์หม่า ปลอดภัยประสบความสำเร็จ
จำนวน 2 ร้าน คือร้านหม่ายักกุง และร้าน
ภูมิสุข ที่พัฒนาผลิตภัณฑ์หม่าหมู ที่มีความ
สะอาด ปลอดภัย อยู่ระหว่างการขอ อย.

**“ไม่ใช่เรื่องทำได้ง่ายเพราะตลอด
3 ปี มีร้านได้ทยอยลาออกจากโครงการ
เพราะบางส่วนไม่มีงบประมาณ บางร้านต้อง
เช่าหน้าร้านขายซึ่งเป็นข้อจำกัด ที่สำคัญ
ทุกร้านได้มีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาขึ้น
ตอนการผลิต ขณะที่ร้านซึ่งผ่านมาตรฐาน
ทางที่มิวิจัยได้จัดทำป้ายคุณภาพการันตี
และนำผลิตภัณฑ์ไปออกร้านในงานแสดง
สินค้า ตามงานระดับประเทศด้วย”**

แม้โครงการจะหมดระยะเวลาใน
การดำเนินการแล้ว แต่เครือข่ายผู้ทำงานทั้งหมดยังคง
ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และได้ประสานความร่วมมือ
เตรียมตั้งคณะกรรมการขึ้นสานต่อโครงการ ถือเป็น
การสร้างความมั่นคงให้อาชีพ และยกระดับอาหารสไตล์
อีสาน “หม่า” ให้เป็นสินค้าขึ้นชื่อของ อ.พล จ.ขอนแก่น

● กวินตรา ใจเชื้อ ●